

ชื่อเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของกระบวนการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมนวัตกรรมด้านสุขภาพ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนาคำวิทยา

ผู้รายงาน นางสาวรุ่งลารรณ์ ครองยุติ
พุทธศักราช 2563

บทคัดย่อ

การรายงานวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1. เพื่อการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของกระบวนการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมนวัตกรรมด้านสุขภาพ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนาคำวิทยา 2. เพื่อศึกษาพัฒนาการของความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และ นวัตกรรมด้านสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โรงเรียนนาคำวิทยา ในช่วงระหว่างการเรียนการสอนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดของกระบวนการ แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมนวัตกรรมด้านสุขภาพชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนาคำวิทยา 3. เพื่อศึกษาผลของการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของกระบวนการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมนวัตกรรมด้านสุขภาพ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนาคำวิทยาไปขยายผลการใช้จำนวน 27 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้สอนตามแนวคิดของกระบวนการแก้ปัญหาอย่าง สร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมนวัตกรรมด้านสุขภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 40 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.80 และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน 10 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีประสิทธิผล

ผลการรายงานปรากฏ ดังนี้

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดของกระบวนการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมนวัตกรรมด้านสุขภาพของนักเรียนที่มีชั้นมัธยมศึกษาศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนาคำวิทยา สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดของกระบวนการแก้ปัญหาอย่าง เพื่อส่งเสริมนวัตกรรมด้านสุขภาพของนักเรียนที่มีชั้นมัธยมศึกษาศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนาคำวิทยา มีองค์ประกอบสำคัญ 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่1 องค์ประกอบเชิงหลักการและวัตถุประสงค์ประกอบด้วย 1) หลักการคือการเรียนรู้ในลักษณะที่ให้ ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง(Construction of Knowledge) จากการมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ทางสังคม โดยใช้เหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เป็นปัญหาที่ท้าทายก่อน เพื่อให้ผู้เรียน ได้มีการจัดกลุ่มของสมาชิกที่มีความสนใจในปัญหาเดียวกัน และร่วมกันค้นหาปัญหาที่สำคัญที่สุดจนกระทั่งได้ค้นพบวิธีการแก้ปัญหาที่แปลกใหม่แตกต่างไปจาก

เดิมและหลากหลายซึ่งเกิดจากการ แบ่งปัน(Sharing) ประสบการณ์และความรู้ที่ตนมีกับสมาชิกในกลุ่ม นำไปสู่การวางแผนและการ สร้างนวัตกรรม เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาที่ และร่วมกันประเมินนวัตกรรม เป็นการสร้างการยอมรับนวัตกรรมที่ได้เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันไปโดยผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้อำนวยการความสะดวกในสภาพการเรียนรู้และคอยให้ความช่วยเหลือและ 2) วัตถุประสงค์คือเพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้เกิดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพและพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์จนนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาสุขภาพ องค์ประกอบที่ 2 องค์ประกอบเชิงกระบวนการการเรียนการสอน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การร่วมกัน ค้นหาปัญหาขั้นที่ 2 การร่วมกันค้นหาแนวคิด ขั้นที่ 3 การร่วมกัน สร้างนวัตกรรมและขั้นที่ 4 การ ร่วมกันสร้างการยอมรับ โดยในแต่ละขั้นตอนหลักจะมีขั้นตอนย่อยๆ ซึ่งเป็นกระบวนการ ดำเนินการ 3 ขั้น ได้แก่ขั้นเตรียมการ (Preparation : P) ขั้นปฏิบัติ(Action : A) และขั้นสรุป (Conclusion : C) และองค์ประกอบที่ 3 องค์ประกอบเชิงเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ ประกอบด้วย 1) ปัจจัยต่อการเรียนรู้เป็นสมรรถนะที่ผู้เรียนต้องมีและได้รับการพัฒนาตลอด กระบวนการ เพื่อให้การเรียนรู้บรรลุเป้าหมายและประสบผลสำเร็จได้แก่ความรับผิดชอบต่อ ตนเองและผู้อื่นความกล้าในการตัดสินใจความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ความกล้าในการ แสดงออก ความกระตือรือร้นในการเรียน และความสามารถในการแก้ปัญหา และ 2) ปัจจัยสนับสนุน ประกอบด้วยการจัดกลุ่มผู้เรียน ควรจัดเป็นกลุ่มย่อย ขนาดจำนวน 4-5 คน และการยืดหยุ่นเวลาในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับกิจกรรม และรูปแบบการเรียนการสอนผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญพบว่า มีความสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบ และผ่านการ ตรวจสอบความเป็นไปได้รูปแบบการเรียนสอนโดยศึกษานำร่องทดลองใช้รูปแบบการเรียน การสอน พบว่า รูปแบบการเรียนการสอนสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีพฤติกรรมสุขภาพอยู่ในระดับดี และความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และนวัตกรรมด้านสุขภาพพัฒนาขึ้นในช่วงเวลาระหว่างเรียนพัฒนาการของความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และนวัตกรรมด้าน สุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพและความคิดเห็นต่อการใช้รูปแบบการเรียนการสอนของนักเรียนมีต่อที่มีนักเรียนที่มีชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนาคำวิทยา ในช่วงการเรียนการสอนสรุปผลได้ดังนี้

2.1 ความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สรุปได้คือ ความสามารถในการ แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์มีพัฒนาการขึ้นในช่วงเวลาระหว่างเรียนจากระดับปานกลางเป็นระดับดี โดยที่ระยะที่ 1-3 อยู่ในระดับปานกลาง และระยะที่ 4-5 อยู่ในระดับดีซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์จากการสังเกตพฤติกรรมมีพัฒนาการขึ้นใน ช่วงเวลาระหว่างเรียนจากระดับดีเป็นระดับดีมาก โดยที่ระยะที่ 1 อยู่ในระดับดี และระยะที่ 2-5 อยู่ในระดับดีมากและ 3) ความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์จากการวิเคราะห์แบบบันทึก การจัดการเรียนรู้(Journal Writing) พบว่า ผู้เรียนมีความคิดวิเคราะห์และอภิปราย สาเหตุของปัญหา จัดลำดับ

ความสำคัญของปัญหานำไปสู่การคิดวิธีการแก้ปัญหาที่มีความหลากหลายและแปลกใหม่ จนสามารถค้นพบแนวทางในการแก้ปัญหา และนำเสนอวิธีการแก้ปัญหาและรับฟังข้อเสนอแนะ จากผู้อื่น

2.2 นวัตกรรมด้านสุขภาพสรุปได้คือ 1) นวัตกรรมด้านสุขภาพของนักเรียนเป็นราย กลุ่ม มีพัฒนาการขึ้นในช่วงเวลาระหว่างเรียนจากระดับพอใช้เป็นระดับดีเยี่ยมโดยที่ระยะที่ 1 อยู่ในระดับพอใช้ระยะที่ 2-3 อยู่ในระดับดีและระยะที่ 4-5 อยู่ในระดับดีเยี่ยมซึ่งยอมรับสมมติฐานการ วิจัย และ 2) นวัตกรรมด้านสุขภาพจากการวิเคราะห์แบบบันทึกการจัดการเรียนรู้(Journal Writing) พบว่า ผู้เรียนมีการคิดค้นนวัตกรรมสำหรับการแก้ปัญหาโดยการออกแบบจากความคิดสร้างสรรค์ และมีการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเพื่อพัฒนานวัตกรรมนวัตกรรมสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาสุขภาพได้จริง

2.3 พฤติกรรมสุขภาพพบว่า อยู่ในระดับดีซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัย

2.4 ความคิดเห็นการใช้รูปแบบการเรียนการสอนมีพบว่า รูปแบบการเรียนการสอนมีการจัดการเรียนการสอน

อย่างเป็นระบบ เนื้อหามีความเชื่อมโยง และมีลำดับขั้นตอน ช่วยให้ มีการศึกษาค้นคว้าและช่วยกระตุ้นการหาความรู้ทำให้เกิดการคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์มี ฝึกการแก้ปัญหา ทำให้ได้ความรู้ใหม่ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ และเป็นการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม รวมทั้งเปิดโอกาสให้พูดคุย และมีการทำงานกลุ่ม